

охоплення аудиторії застосовуються можливості всіх каналів передачі знань, включаючи друковані видання, телебачення, радіо, семінари.

Таким зразком для подолання проблеми фінансової безграмотності можна назвати програму «Фінансова грамотність протягом усього життя» проведена Асоціацією австрійських банків, згідно якої різні банківські структури надавали консультації та були створені різні форуми та портали, які містять поради, успішні історії в галузі управління особистими фінансами.

Тому, завдання підвищення рівня фінансової грамотності в Україні на сьогодні є першочерговим. Якщо люди, передусім, здолають пасивне ставлення до створення власного добробуту, а також держава активізується у даному напрямку, то безумовно Україна та українці досягнуть благополуччя у всіх значеннях цього слова.

Література:

1. Юрій С.І., Кізима Т.О. Фінансова грамотність населення в діалектиці сучасних освітніх тенденцій. Фінанси України. 2012. №2. С.16–25.
2. Фінансова грамотність українців: було б чим керувати URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2017/10/24/630390/>.

Пастущин Сніжана Ярославівна

*Слухач магістратури факультету фінансів
Тернопільського національного економічного університету*

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Фінансова децентралізація – це добре чи погано? На сьогоднішній день, ця тема є актуальною та викликає багато дискусій, тому, що процес децентралізації, який був розпочатий в 2015 році, зараз набирає значних темпів, вносячи зміни в розвиток держави.

На мою думку, у повсякденному житті все частіше звучить термін – децентралізація, але його суть ще до кінця українцями не з'ясована. Не кожен зможе впевнено відповісти на це запитання.

Багато хто з громадян з початку реформи ставився до неї негативно. Вони не хотіли об'єднуватись в громади, керуючись девізом: «Моя хата скраю, я нічого не знаю». Ватро зазначити, що ще у 2014 р. С. І. Юрій у своїй статті писав про наш народ так: «Пересічні ж громадяни не квапляться «самокеруватись», напевне, вважаючи за ліпше, як і колись,

бути об'єктами чиновницьких благодіянь. А, можливо, багатівікова відсутність державності та героїчна боротьба за неї породили не в одному поколінні українців культ держави, непохитну віру в її всесильність, готовність жертвувати власними інтересами заради неї» [1].

Незважаючи на усі перешкоди уже сьогодні можна відзначити позитивні досягнення фінансової децентралізації – зростання обсягів дохідної частини місцевих бюджетів, в результаті чого це призвело до покращення умов розвитку і підвищення добробуту на місцевому рівні, що спостерігається протягом 2015 – 2017 рр. за допомогою зміни порядку розподілу податкових і неподаткових надходжень між державним і місцевими бюджетами. Саме на цьому наголошував С.І. Юрій у своїй статті: «Згідно принципу бюджетної еквівалентності або фіскальної рівності можливості одержання жителями суспільних благ і послуг, які надаються за рахунок місцевих бюджетів, мають визначатися обсягом податків, які збираються у регіоні» [1].

Проте існують і ризики децентралізації, до них можна віднести: недосконалу законодавчу базу; відсутність належного контролю в результаті чого корупційна основа економіки може бути перенесена на регіональний рівень.

Проаналізувавши Проект Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» можна стверджувати, що є загроза зростання видаткової частини місцевих бюджетів. У результаті з місцевих бюджетів будуть здійснюватися видатки на утримання професійно-технічної освіти, заробітну плату непедагогічних працівників, відшкодування усіх пільг на проїзд у громадському транспорті, фінансування житлово-комунальних послуг медицини та освіти, ще й усі їх борги. Також у 2018 р. уряд планує збільшити розмір реверсної дотації з 50% до 80%. Тобто, виходить, що чим більше коштів акумулюється до місцевого бюджету, то більше їх потрібно буде перерахувати у вигляді реверсної дотації. Хіба будуть зацікавлені громади нарощувати та зміцнювати дохідну базу місцевих бюджетів? Таким чином, держава позбавляє стимулу до забезпечення соціально-економічного розвитку на місцевому рівні з метою збільшення доходів місцевих бюджетів [2].

Зважаючи на вищенаведене, доречним є твердження С.І. Юрія про державну фінансову підтримку на місцевому рівні: «Водночас місцеве самоврядування України повинно завжди відчувати державну фінансову підтримку, адже в жодній державі світу воно не обійдеться без державних субсидій. Особливо це важливо для сільських органів місцевого

самоврядування, оскільки їх фінансові можливості з місцевих зборів і податків дуже обмежені та недостатні для вирішення соціально-економічних проблем на своїй території» [1].

Отже, виникає запитання: «Чи уряд нас не вводив в оману щодо переваг реформи децентралізації?».

Не можу сказати, що я проти реформи децентралізації, але все повинно проходити продумано і виважено задля розвитку території та держави, загалом.

Література:

1. Юрій С.І. Фінансова парадигма місцевого самоврядування. *Світ фінансів*. 2004. №1. С. 6 – 14.

2. Проект Закону про Державний бюджет України на 2018 рік від 15.09.2017 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62551.

Підлісний Іван Сергійович

*Слухач магістратури факультету фінансів
Тернопільського національного економічного університету*

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Що ж таке фінансова децентралізація? Як вона здійснюється? Фінансова децентралізація містить в собі п'ять взаємопов'язаних компонентів: бюджетна автономія та фінансова самостійність місцевих бюджетів, міцна податкова база органів місцевого самоврядування, надання трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам, децентралізація видаткових повноважень, механізм вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів. За визначенням англійського ученого В. Оутса, «децентралізація – право незалежного прийняття рішень децентралізованими одиницями» [1, с. 115]. Вона виступає однією з форм розвитку демократії, що дозволяє при збереженні держави та її інститутів, розширити місцеве самоврядування, активізувати населення на вирішення власних потреб та інтересів, звужити сферу впливу держави на суспільство, замінюючи цей вплив механізмами саморегуляції, виробленими самим суспільством, зменшити витрати держави і платників податків на утримання держапарату і його матеріальних додатків – армію, міліцію, тощо [2].